

Élő emlékek, hagyomány és barátság

Az idén esősebb volt a június, mint más években. Így azidán nem csoda, hogy június 21-én a podolini városi tanács tagjai rosszálló fejcsóválások közepette nézegették a város fölött sűrűn gomolygó felhőket, jó időért fohászkodva. S mintha csak a városatyák fohászaik meghallgatták volna a magasságbeli, az egésznapos esőzés alábbhagyott, a hegyek felől friss szél kerekedett, s az alacsonyan úszó, szinte a városka reneszánsz csipkészetű tornyába akaszködő felhők megindultak, és a szétszakkadó felhőzet mögül egy rövid félórára kistűtött a nap.

Szombat délután öt óra. Podolin még vízcespekítő csillogó jöutáján emberek gyülekeztek, az üdén zöldellő parkban megszólal a térzene, s egyszerre valami ünnepi hangulat ömlik el az alig két és fél ezer lelket számláló ódon városkán. A jöúton leáll a forgalom, az egyenruhás rendőr jelemelt forgalomirányító tárcsáját, sorban leállnak a gépkocsik, autóbuszok, és utasaik akarva-akaratlanul meghallgatják a magyar szóra már nehezen igazodó podolini fiatalok magyar verselését, énekét, mellyel Krúdy Gyula emlékének adóznak. Annak az embernek írónak, aki majd egy századdal ezelőtt született (1878-ban, Nyíregyházán, s meghalt 1933-ban, Budapesten), s életének néhány évét itt töltötte ebben a hegyek közé ékelt kicsi városkában. A német szóra csere-

gyerekként idekerült kis Krúdy néhány év alatt annyi élményt gyűjtött össze, amennyi — egy egész életre elég volt írni munkásságához. A piarista gimnázium ódon falának hurog kisértetei, a boltozatos kapualjakban szerelmi találkára váró lenhajú szolgálok és a zsugáterek mögül kikapáló, vágyakozó szemű szépasszonyok, a templom körül keringő csókák, a hegyek, a suhogó hóesés, a régi temető sírkertjei kelnek életre tolla nyomán, s azért a mindössze 3—4 évért, melyet a városkában töltött, megváltja Podolin számára a belépőjegyet az irodalom sokszínű pompázó virágoskertjébe.

Szombat délután öt óra van, s a podoliniak Krúdy-emléktáblát lepleznek le a volt piarista gimnázium falán. Ezért jöttek el messzi vidékekről a régi elszármazott podoliniak, ezért szöli a térzene, ezért tolonganak a régi városfal mellett kicsi térségben; sokan kíváncsiságból, sokan irodalomszeretetből, sokan az emléktáblát adó balatonjürediek és a podoliniak közt kialakuló barátságból, a fiatalok, hogy fiatalokunknak örüljenek, az öregek, hogy a rég nem hallott magyar szót izlelgessék.

A fehér márványtábla, amely már ott jügg a volt gimnázium (most gyógypedagógiai iskola) falán, egészen Balatonjüredről került ide. A kezdeményezés a Veszprémmegyei Idegen-

forgalmi Hivatal vezetőjétől, dr. Zákonyi Ferencről származik, s az ötletet magdévá tette a Kelet-szlovákiai Kerületi Nemzeti Bizottság művelődésügyi szakosztálya. A terv szerint a két fél emléktáblát cserél — ajándékozási alapon. A Kelet-szlovákiai KNB Pavol Ország Hivatalos állít emléket Balatonjüreden, aki egy időben az ottani szütkórházban gyógyította magát, Balatonjüred pedig a Veszprémmegyei Idegenforgalmi Hivatallal karöltve a századeleji magyar prózairodalom egyik jeles művelőjének, Krúdy Gyulának állít emléket Podolinban. Így minden devizaköltség nélkül két irodalmi emléktáblával s két, évszázadok óta együtt, egymás mellett élő nép, két város közt baráti kapcsolattal gyarapodik, olyan hagyományt elevenítve fel, amely öszszeköt, nem pedig elválaszt.

Felhangzanak a himnuszok. Juhász Gyula: Krúdy című versét szavalja nagy igyekezettel egy fiatalember, a szónokok elmondják az ünnepi beszédeket, s a fehér márványtábláról lehull a lepel, a gyermekkoros énekel, helyükre kerülnek a koszorúk is — és mintegy befejezésül: újból megindul a szemerkélő eső. s a városka fölött lassan ölelkező felhőkből mind sűrűbben hulló eső összemosza a piros-fehérszöld és a fehér-kék-piros szalagokat.